

Лиховченко Н. О.

Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Науковий керівник – Кулікова О. В., канд. філол. наук, доцент,

доцент кафедри прикладної лінгвістики

ТРУДНОЩІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

Основна вимога до науково-технічного перекладу – це точне передання інформації. Труднощі в перекладі викликає передусім передання правильного змісту кожного речення, що дуже часто не відповідає дослівному перекладу. При перекладі науково-технічного тексту доводиться вирішувати водночас цілий комплекс різноманітних завдань. Якість перекладу науково-технічних текстів значною мірою залежить, по-перше, від особливостей цього виду літератури, по-друге, від рівня мовної й загальної технічної та наукової підготовки особи, яка займається перекладом. Переклад англomовного науково-технічного тексту є складною задачею, яка потребує вміння виявляти точність технічних термінів, володіння глибокими знаннями у конкретній науковій галузі, а також чутливості до семантичних нюансів. Вибір правильного перекладу може вплинути на зрозумілість тексту та його релевантність в науковому середовищі.

Для забезпечення адекватності перекладу перекладачу необхідно: ґрунтові знання предмета, який є темою оригінального тексту; достатній рівень знань мови перекладу, а відтак і її лексичних і граматичних особливостей порівняно з рідною мовою; чітке уявлення про характер науково-технічного функціонального стилю, як у мові оригіналу, так і в рідній мові; знання основ «теорії перекладу», а також сприймання технічних перекладів та вміння ними користуватися; знайомство з прийнятими умовними знаками, абрeвіатурами (скороченнями), системами мір і ваг у мові оригіналу та в рідній мові.

Одна з основних проблем при перекладі англomовного науково-технічного тексту – це виявлення точного еквівалента для технічних термінів. Серед лексичних труднощів науково-технічного перекладу науковці відокремлюють багатозначність слів (термінів) і вибір адекватного словникового відповідника або варіанту перекладу слова (терміну), особливості вживання загальноновживаної лексики в галузевих текстах, визначення необхідних перекладацьких лексичних трансформацій, переклад термінів-неологізмів, абрeвіатур та інтернаціоналізмів. Труднощі перекладу термінології

пов'язані з неоднозначністю термінів; відсутністю перекладацьких відповідників щодо неологізмів; національною варіативністю термінів.

Такі лексичні одиниці, як *coercivity* – коерцетивність, *klystron* – клістрон, можна зустріти тільки в текстах електромеханіки, у той же час у галузевих текстах загальноживана лексика може вживатися у термінологічному значенні. Так, наприклад, англійське слово *stroke* може мати значення удар, або хід поршня (механіка), *capture* – знімок екрана (комп'ютерні науки). Ще одна складність полягає в підтримці семантичної точності перекладу. Навіть правильно перекладені технічні терміни можуть нести інші семантичні нюанси, які вимагають зміни в структурі речення або формулюванні понять. Це особливо важливо в тих випадках, коли точність має вирішальне значення, наприклад, у лікарській сфері, де неправильний переклад може вплинути на результати дослідження або збільшити ризик у лікуванні пацієнтів.

Усі граматичні труднощі, що виникають під час перекладу англомовних науково-технічних текстів українською мовою, В.І. Карабан поділяє на такі групи:

- труднощі, зумовлені розбіжностями в будові мов, у наборі їхніх граматичних категорій, форм та конструкцій;
- труднощі, пов'язані з різним обсягом змісту подібних у двох мовах форм і конструкцій;
- труднощі, викликані наявністю граматичних явищ у мові тексту оригіналу, що мають відмінні від відповідних граматичних явищ мови перекладу функціональні характеристики;
- труднощі, пов'язані з граматичними явищами, що мають різні частотні характеристики та викликані розбіжностями в мовностилістичних нормах текстів мовами оригіналу й перекладу.

Однією з основних рекомендацій для подолання цих труднощів є широкий професійний досвід і знання в перекладача в конкретній науковій галузі. Перекладач повинен мати досконале розуміння термінів і процесів у цій галузі, що допоможе зрозуміти контекст перекладу і вибрати правильний переклад. Також важливо використовувати спеціалізовані словники, медичні або технічні довідники, які містять семантичні пояснення і вживаються експертами в галузі.

Отже, слід зазначити, що переклад англомовних науково-технічних текстів – це складне завдання, яка вимагає спеціалізованих знань і досвіду в конкретній галузі. Тільки за умови точності перекладу можуть бути забезпечені зрозумілість і релевантність тексту для наукової аудиторії. Подолання труднощів можливе шляхом пошуку еквівалентів технічних термінів і забезпечення семантичної точності перекладу.